

Koen Strobbe

Hotel Solitude

B&L

Voor

Patrick, Els, Moira, Dirk, Nico, Arne, Mark, Geert, Vicky,
Lydia, Mia, Jasper, Rudy, Mieke, Peter, Audrey, Marleen,
Mich, Jan, Kris, Trui, Inge, Liesbeth, Kathleen, Natalie,
Frederik, Evelyne, Sandrine, Sigrid, Hilde, Christophe, Daan,
Hilde, Frans, Edelhart, Marina, Rudi, Nancy, Emmanuelle,
Natalie, Carine, Jeremy, Philippe, Marijke, Kristel, Kyle,
Stefaan, Linda, Odette, Sofie, Sanne, Margot, Sabrina,
Nathasia, Katrien, Margot, Nadine, Nicole, Thalia, Kris, Jessie,
Filip, Dorine, Bert, Anita, Jens, Patrick, Bart, Ad, Sarah,
Johan, Christel, Peter, Muriel, Katrijn, Dieter, Benny, Kathy,
Herman, Leo, Sarah, Julie, Dorien, Katrien, Annelies, Isabelle,
Dirk, Caroline, Steven, Wim, Arne, Elien, Sanne, Shirley,
Alain, Kathleen, Jo, Ellen, Bart, Chris, Peter, Muriel, Marie
Madeleine, Filip, Magda, Ann, Ingrid, Britta, Geertje, Nico,
Marlise, Liesbet, Katrien, Dominic, Lien, David, Tom, Sara,
Marc, Leen, Birgit, Ann, Eva, Ronny, Benjamin, Veerle, Iris,
Iwan, Barbara, Lynn, Emilie, Ingeborg, Karin, Bob, Fenia,
Shari, Inge, Annelies, Caroline, Femke, Patrick, Emma, Toon,
Kelly, Ann, Johan, Els en Christine.

Hoop niet zonder wanhoop en wanhoop niet zonder hoop.

SENECA

DE PANTER

In de Jardin des Plantes, Parijs

Zijn blik is door een karavaan van stangen
zo moe geworden dat hij niets meer ziet
Voor hem zijn er wel duizend van die stangen
en achter duizend stangen verder niets

De zachte gang van lenig sterke passen,
die enkel nog de kleinste kring beschrijft,
is als een dans van kracht rondom een as
waarin versuft een grote wil verstijft

Heel af en toe heft zich het doek voor zijn pupillen,
sluipt haast geluidloos een schaars beeld erdoor
baant zich een weg dwars door gebalde stilte,
bereikt zijn hart en gaat daar dan teloor.

RAINER MARIA RILKE

1.

‘Goedemorgen, meneer Costa?’

Ik kon het smalend vraagteken in Duvals begroeting horen, dwars door het rookgordijn van zijn engelenlach heen. Ik strekte mijn armen boven mijn hoofd, kraakte mijn vingers en stond op.

Duval was de manager van dit hotel, waarvan de naam Le Royal Sinclair mondaine gasten meteen moest duidelijk maken dat ze het nec plus ultra van Saint-Paul-de-Vence betraden. De magnifieke lobby, waar alles van kristal en marmer leek, deed de rest.

Als een soort levend anachronisme droeg Duval een luchtig geweven donkergrijs streepjespak van oer-Engelse snit, met iets lichter gekleurde strepen op de plaats waar men de naden van mouwen en broekspijpen mocht vermoeden. Hij droeg dit onberispelijke pak elke dag, en dat al minstens acht jaar, wat voor iemand als ik een meevaller was. Het kon niet anders of een soort voorzienigheid had, ooit, lang voor Duval geboren werd, tientallen van deze pakken voor hem laten maken bij een kleermaker die perfect wist hoe lang en hoe breed zijn ledematen zouden zijn zodra hij zich volledig tot hotelmanager had ontpopt. Die providentie bestelde de pakken ergens in de periode tussen negentienhonderd en het einde van de Eerste Wereldoorlog, wellicht in Londen, maar dan wel bij een Italiaanse kleermaker die zich in Savile Row had gevestigd, want enkel Milanese ambachtskunst was in staat om de Engelse snit te combineren met de koele lichtheid die zo’n pak onder de Zuid-Franse zon behoefde. Zodra Duval ’s morgens zijn pak had aangetrokken, ging hij voor de spiegel staan, doopte zijn duim en wijsvinger in vaseline en draaide zwierig de puntjes van zijn snor tot spitse triomfboogjes.

Om maar aan te geven dat Duvals routine voor mij allang geen geheimen meer kende.

Ik had toegekeken hoe hij, zoals elke ochtend, om drie minuten voor acht de lobby betrad, om twee voor acht op de computer van de balie inlogde en stipt om acht uur, strak in de houding als een koninklijke cadet, achter de desk ging staan. Waarom hij dit dagelijks deed, bleef voor mij een raadsel, want ik had de voorbije jaren zelden een gast voor negen uur de lobby zien betreden. Zelf had ik al om vijf voor acht postgevat in een van de lederen fauteuils die zich pal tegenover de receptiedesk bevonden.

Vanzelfsprekend begreep ik Duvals matig enthousiasme bij het zien van mijn ochtendlijke zelf, want de voorbije maanden had ik hem al veel te vaak lastiggevallen met iets dat Makarov ontstemd had. Ik hield er trouwens helemaal niet van om het hotel met klachten te overstelpen, maar Makarovs wil was nu eenmaal wet en zijn grieven menigvuldig.

Zo was er vorige week het geslurp van een Italiaanse *mar-chesa* bij het ontbijt, en Makarovs dringende bede om haar te verbannen naar de andere kant van de ontbijtsalon. Nog eerder was er de reclameman uit Londen, wiens honden winden lieten in de lift. Of de airconditioning in zijn suite, die plots een geluidje maakte dat er de afgelopen vierentwintig jaar nooit was geweest.

Want zo lang logeerde Makarov al in Le Royal Sinclair, élk jaar, van maart tot september, op de bovenste etage, in de suite die naar hem was vernoemd. Hij betrok de Makarovsuite zo goed als gratis, aangezien het hotel volop garen spon bij zijn aanwezigheid. Het was een jaarlijks terugkerend gegeven: meteen nadat Makarov had ingecheckt, kwam er een geruchtenstroom op gang die leidde tot een haast ritueel komen en gaan van al wie naam en faam had in Frankrijk. De grootste schrijvers, zangers en acteurs werden door hun chauffeurs naar hier gebracht om 's avonds met hem in zijn suite te pokeren, verderop in Cagnes of Nice te gaan dineren, of naar het casino in Monte Carlo te gaan (om te

zwijgen van de bordelen). Op woensdagmiddag onderhield de meester een trouwe schare high society bewonderaars in de koffiesalon en om de zoveel tijd streek een televisieploeg in Le Royal Sinclair neer om er een speciale uitzending van het cultureel programma *Letteren en Libellen* met hem op te nemen. Dit alles gebeurde zeer tegen de zin van Auguste Chaix-Roux, de grote baas bij Éditions Parisis, Makarovs uit- en mijn werkgever.

‘Hij heeft verdomme nog maar twee dagen de tijd voor het manuscript contractueel bij ons moet zijn,’ had Chaix-Roux me gisteren nog door de telefoon toegesnauwd. ‘Ik hoor, zie en lees niets anders dan dat hij ladderzat in casino’s rondhangt, met zijn vrienden goede sier maakt aan de Riviera en escorts het hotel binnensmokkelt!’

‘Maakt u zich geen zorgen, meneer Chaix-Roux, de situatie is onder controle, de roman zal op tijd klaar zijn,’ zei ik met een vastberadenheid die naast Chaix-Roux vooral ook mezelf moest overtuigen. Ik hoopte dat Makarov zich aan zijn belofte zou houden om zich, bij grote uitzondering, de hele dag in zijn suite op te sluiten en me ’s avonds eindelijk een afgewerkt manuscript te presenteren.

Al acht jaar, sinds de uitgeverij me als redacteur aan hem had gelinkt, las Makarov me elke avond stipt om acht uur de vorderingen voor die hij tijdens zijn werkdag (die om vier uur ’s middags begon en om zeven uur ’s avonds eindigde) had gemaakt. Die drie uur kunnen karig klinken, maar waren, rekening houdend met de totale chaos waarin hij verkeerde op het ogenblik dat ik als zijn nieuwe redacteur met hem in de krabbenmand werd gegooid, een groot succes.

Gedurende de drie jaren voor mijn komst had Chaix-Roux tevergeefs bij zijn succesauteur om een nieuwe roman gebeld. De toenmalige redactrice, Nadine Leroy, die Makarov al twintig jaar begeleidde, had alle grip op hem verloren en werd door de meester van het kastje naar de muur gestuurd.

Toen Chaix-Roux Leroy uiteindelijk een boze dreigbrief dicteerde en haar ertoe dwong om die aan Makarov te overhandigen, had dat als enig effect dat Makarov Leroy uit zijn suite joeg, zijn telefoon nam en bij Chaix-Roux haar ontslag eiste. Iets waar die zonder morren op inging, maar waar de vakbond vervolgens een hels spektakel omheen maakte. Leroy had immers een boekje opengedaan over onmenselijke werk-omstandigheden en een groot aantal niet betaalde overuren. *De ontelbare keren dat zij door Makarov als zijn slaafje was behandeld! De duizenden grillen waaraan ze telkens weer had moeten toegeven!*

En zo kwam ik in beeld. Ik was drie jaar voordien aan de Sorbonne, magna cum laude, in de letteren afgestudeerd, werkte net twee jaar bij Éditions Parisis en had daar ondanks mijn handicap twee jonge auteurs met succes gelanceerd, iets wat ook Chaix-Roux niet was ontgaan. Na een goed gesprek met de opperbaas werd ik op staande voet ontslagen, waarna een zekere Delfosse, de advocaat van de uitgeverij, me hielp om mijn eigen bedrijfje op te richten, zodat ik de gewichtige taak om Makarov terug aan het schrijven te krijgen als zelfstandige kon aanvatten, wat elke verdere inmenging van de door Chaix-Roux boven alles gehate vakbond de wind uit de zeilen nam. ‘Geen vrouwen meer, geen *délégués* meer en gedaan met de overuren,’ glunderde Chaix-Roux toen hij op een warme namiddag in mei mijn contract ondertekende.

Ik vertrok de volgende ochtend en kwam ’s middags in hotel Royal Sinclair aan. Met knikkende knieën klopte ik op de deur van de Makarovsuite, waar de meester me binnen een minuut weer naar buiten werkte en Chaix-Roux belde. Maar ik bleef, en nu, acht jaar later, was ik er nog steeds. Ik had van Justus Makarov, de grote schrijver die gedurende veertig jaar een van de glansrijkste sterren aan het Franse literaire firmament was geweest, maar die al te veel jaren een liederlijk leven had geleid en niets meer had gepresteerd, met

vallen en opstaan terug iemand gemaakt die een liederlijk leven leidde en wél presteerde. Hij had het nooit toegegeven, maar ik was er zeker van dat hij mij, diep van binnen, al die tijd dankbaar was geweest.

Chaix-Roux had Makarov grondig de levieten gelezen en hem te verstaan gegeven dat ik geacht werd om wekelijks over zijn vorderingen te berichten. Elke negatieve voetnoot in mijn rapporten zou de schrijver rechtstreeks in zijn brieven-ventas voelen. Makarov had voor het eerst in zijn leven gemerkt dat het Parijs echt menens was en had me met tegenzin aan zich laten kneden. Het begon met een uurtje. Een uurtje zonder alcohol, zonder drinkebroers in zijn suite en al zeker zonder meisjes. Dat uur mocht hij van mij kiezen, maar het zou een uur worden waarin hij het duel met zijn laptop aanging en waarna we het resultaat van zijn vingerzweet samen bespraken. Wekenlang moest Makarov het onderspit delven tegen de delete-knop, waarbij hij mij vervloekte en de rest van de dag als een soort loopjongen allerlei opdrachten gaf, die hem zagezegd het schrijven moesten vergemakkelijken; maar plots was er dan toch een embryo van een idee, dat ons allebei in zijn macht kreeg en dat enthousiast in hem begon te groeien. Het ene uur schrijven werd er twee en de twee werden er drie. Verder dan dat kreeg ik hem nooit; na drie uur schrijven per dag was het inspiratievat volkomen leeg, daar moest Chaix-Roux maar mee leren leven.

De eerste roman die we samen maakten, of eerder *componeerden*, want zo noemde Makarov het graag, droeg de titel *Magere Jaren* en sloeg in als een bom. Het verhaal ging over drie generaties ondernemers die door een nietsontziende handel in ruwe grondstoffen stinkend rijk en ontzettend ongelukkig werden. Palmolie, tropisch hardhout, zeldzame ertsen die gebruikt werden in de computerindustrie en die gekapt en ontgonnen werden over de rug van de inheemse bevolking: het passeerde allemaal de revue en maakte dat

Magere Jaren surfend op de tijdsgeest het ene verkooprecord na het andere brak. In zeven talen.

Pas aan het einde van het tweede jaar na zijn lancering begon de verkoopcurve van de succesroman terug te dalen, maar net op dat ogenblik kreeg iemand op de redactie van *Le Monde* er lucht van dat *Magere Jaren* eigenlijk een sleutelroman was en dat de moord en doodslag, het financieel gesjoemel en de familiestrijd in het boek niet volledig fictief waren. Prompt stond *Magere Jaren* opnieuw in de boekentoptien, ging Makarovs naam terug over alle tongen en verscheen hij in diverse talkshows, op alle zenders.

Maar de roman werd niet alleen door de media opnieuw opgepikt. Aangezien de journalist van *Le Monde* in zijn artikel ondubbelzinnig naar een beursgenoteerde holding had verwezen, was nu ook bij de recherche interesse voor het boek gewekt. Makarov werd met aandrang uitgenodigd om een aantal vragen te beantwoorden. Over zijn boek, over zijn bronnen. De meester hulde zich vanzelfsprekend in stilzwijgen, maar liet toch niet na om de speurders *off the record* enkele tips te geven over hoe zijn roman gelezen moest worden. Een maand later werden verschillende sleutelfiguren van de holding aangeklaagd en het jaar daarop, na een in de media breed uitgemeten proces, tot vier jaar voorwaardelijk en een boete van miljoenen euro's veroordeeld.

Natuurlijk had Chaix-Roux me vanaf het begin van die mediacampagne aan mijn kop gezeurd om Makarov snel met een nieuwe roman te laten komen, maar Makarov, die de royalty's rijkelijk zag binnen vloeien, had daar nog geen zin in. Met heel veel gesmeek (en een aantal verbeteringen in zijn uitgeefcontract) kreeg ik Makarov uiteindelijk toch terug achter zijn computer, waar hij na iets minder dan een jaar beviel van een nieuw boek, getiteld *Franse Fictie*. Die roman kreeg meteen een heel ander soort media-aandacht. Hij ging over de intriges binnen de Franse filmwereld, met naast de

nodige seksschandalen ook bijzondere aandacht voor allerlei belastingtrucs waarvan producenten en filmsterren zich bedienden. Op de dag van publicatie werden er tegen Makarov en de uitgeverij meteen drie schadeclaims ingediend, twee van acteurs en een van een productiemaatschappij, en schreef de literatuurbijlage van de krant *Libération* een hele pagina met de kop ‘Makarovs literaire kosmos’. Daar werd zijn stijl niet langer fictie genoemd, maar *fictie*: fictie die een behoorlijk aantal mensen tegen de haren in strijkt.

Makarov was al sinds zijn eerste bestseller een vette kluij voor de media, niet alleen door zijn flamboyante levensstijl, maar ook door zijn tot de verbeelding sprekende familiale achtergrond. Stamvader Makarov had zich na de oktoberrevolutie in 1917, zoals wel meer rijke of adellijke Russen, in Nice gevestigd. Maar anders dan veel van zijn landgenoten was hij een visionair en had hij tijdens de jaren die aan het uitmoorden van de tsarenfamilie voorafgingen, al het grootste deel van zijn kapitaal naar de Franse Riviera verhuisd. Zijn nieuwe leven begon dus met een doorstart van de rijke zakenbank die de familie al meer dan honderd jaar in Rusland had gehad. De zoon van die eerste ‘Franse’ Makarov maakte de bank nog veel groter en liet uiteindelijk een van de machtigste privébanken (de Rothschilds misschien niet te na gesproken) na aan zijn enige zoon, Justus Makarovs vader, die er op zijn beurt alles aan deed om zijn eigen zonen in zijn voetstappen te laten treden. Dat lukte wat Marius betref, Justus’ oudere broer, die uitblonk in alles wat cijfers en analyse was. Maar Makarov zelf was enkel geïnteresseerd in het comfort en de luxe die het familiegeld hem bood, niet in de edele kunst om dat geld zelf te verdienen. Hij had zijn hart verloren aan de bellettrie en vertelde aan iedereen die het wilde horen dat hij schrijver wilde worden. Niet dat die roeping meteen tot resultaten leidde: aanvankelijk vond hij het vooral interessant om zich in literaire milieus te begeven

en deel uit te maken van de bohemien-levensstijl die daar omheen hing. Pas toen zijn vader het loodje legde en de notaris Makarov onthulde dat hierdoor de geldkraan dichtging, werd hij er eindelijk toe aangespoord iets stichtends met zijn literair talent te doen. Uit het testament bleek dat hij en zijn broer weliswaar elk de helft van de aandelen erfden, maar dat de bank onherroepelijk alle achterpoortjes sloot waardoor er geld uit het bedrijf naar de privérekeningen kon worden versluisd. Alleen wie effectief voor het familie-imperium werkte, kreeg nog geld, in de vorm van loon. Het was een listige poging van zijn vader om hem postuum toch nog aan de zijde van zijn broer de bank binnen te loodsen, net als het feit dat hij had vastgelegd dat geen van de broers zijn aandelen de eerste dertig jaar mocht verkopen. Maar Makarov paste voor de wortel die hem werd voorgehouden en koos voor de jacht op literair succes. Marius, die bij de bank een royaal directieloon verdiende, stopte hem aanvankelijk nog liefdevol het een en ander toe; tot een liefdesaffaire voor onmin tussen de broers zorgde en ook die bron opdroogde. Maar dat is een ander verhaal.

Het wonder geschiedde. Makarov zette zich aan het schrijven en bracht een jaar later *Nog kleiner dan Parijs* uit, zijn eerste bestseller. De roman was een bijtende satire op de Franse politieke wereld en de onstuitbare drang van de Franse leiders om hun land als de navel van de wereld te zien. Critici vergeleken hem met Amerikaanse schrijvers als Roth of Wolfe en noemden hem ‘honderd procent on-Frans’, wat ze als een compliment beschouwden en wat Makarov een stempel gaf dat hij zijn hele carrière zou meedragen (en dat hem, daarvan was hij overtuigd, menige literaire prijs had gekost).

Helaas leverde *Nog kleiner dan Parijs* hem zoveel geld en nieuwe rijke vrienden op dat elke volgende roman telkens weer een ontzettend zware bevalling werd. Zijn relatie met

Chaix-Roux ontaarde in een permanente strijd, zijn redactrice Leroy verloor elke grip op hem en het was pas toen ik op de proppen kwam, dat er een kentering optrad. Ik, die misschien wel de slechtst mogelijke papieren had om met de chaos van een man als Makarov om te gaan, maar er om onverklaarbare redenen toch in slaagde om van de schrijver weer een schrijver te maken. Doch laten we dit alles nu even terzijde schuiven en teruggaan naar de balie, bij Duval die me vroeg of dit een goede morgen was.

Waarop ik, met een hartslag die me het bloed door de poriën dreigde te stuwen, opstond, mijn handen boven mijn hoofd strekte en mijn vingers kraakte. Mijn rechterwijsvinger kraakte niet mee, dat was niet goed. Ik zette drie stappen, bleef pal voor de hotelmanager staan en gaf hem een hoofdknik. Daarbij keek ik hem net ietsje te lang aan, zodat hij doorhad dat dit een duel was, een bestraffing voor de vragende toon waarmee hij mij bij het begroeten had uitgedaagd.

Toen dat duidelijk was, haalde ik diep adem en zei: 'Ik vrees dat u maar beter de politie kan bellen, meneer Duval. Het gaat om Makarov, ziet u. Hij is dood.'

2.

Elk heengaan is een nieuw begin. Dat is, naar verluidt, wat mijn moeder dacht toen ze op de dag dat mijn vader van het Ritz-Carlton in Genève sprong, naar haar zwangerschapstest staarde. Zij was op tournee in de Chinese Volksrepubliek en had mijn vader al vier weken niet meer gezien.

Volgens mijn grootmoeder (van vaderskant) mocht het een wonder heten dat mijn ouders elkaar überhaupt ooit gevonden hadden. Mijn moeder heette Esther Gläubsch en was door haar orthodoxe vader streng opgevoed, met onderhuids tegengif van haar liberaler denkende moeder. Onder impuls van mijn grootmoeder heb ik mijn moeder altijd Esther genoemd. Zij vertoonde al heel vroeg een grote muzikale aanleg en werd door haar moeder stiekem meerdere malen per week naar meneer Richter gebracht, een al iets oudere pianoleraar die twee verdiepingen hoger in hetzelfde, naar muurschimmel en vermolmd hout ruikende appartementsblok woonde. Haar vader, die de hele dag in de stad druk met allerlei zaken – volgens mijn grootmoeder *zaakjes* – bezig was, merkte niets van die frivole activiteit. Tot meneer Richter op een avond dronken aan de voordeur stond en luid declameerde dat de Gläubschs een *vahres vunderkind* hadden, en dat het een schande was dat Esther haar tijd moest verdoen op de schamele buffetpiano in zijn eenkamerappartement. Men kan zich voorstellen dat Esthers moeder heel wat uit te leggen had aan haar strenge man. Zelfs zoveel dat de vader zich begon af te vragen of de heer Richter niet ook nog andere instrumenten liet bespelen. Om een lang verhaal kort te maken: Esthers pianospel leidde ertoe dat haar moeder na verloop van tijd met haar kind ergens onderdook en de echtscheiding aanvraagde, wat in die tijd nog een gebeuren was van de grootste zeldzaamheid. De rechter gaf de voogdij aan mevrouw Gläubsch, die nu terug Zstajn heette,

en veroordeelde haar man voor smaad omdat die hem voor een ‘typische fascist’ had uitgemaakt. Twintig jaar later was Esther een gevierd concertpianiste en toerde ze meermaals per jaar met het Parijse Filharmonisch Orkest. Zo leerde ze op een regenachtige lentedag in Genève mijn vader kennen, die een plaats op de eerste rij had bemachtigd en halsoverkop verliefd werd op dat geniale meisje van wie hij wist dat zijn ouders haar nooit zouden aanvaarden.

Over Marc Costa kom je vandaag de dag, zelfs in tijden van internet, nog weinig te weten. Hij was de zoon van een welgestelde arts in Parijs en zijn gefortuneerde adellijke echtgenote, sleet een relatief onbezorgde jeugd zonder uitschieters, maar vond aan de universiteit plots zijn roeping in de wiskunde en fysica. Hij werd de eerste twintigjarige Fransman ooit die een wetenschappelijk artikel in *Science* gepubliceerd kreeg. Na zijn promotie verhuisde hij naar Genève om daar, aan het befaamde CERN, als een komeet de hoogte in te schieten (dat laatste in schril contrast met zijn einde). In korte tijd speelde hij het klaar om Einsteins relativiteitstheorie in twijfel te trekken en stond hij op het punt de vier zogenaamde ‘fundamentele krachten’ te verklaren vanuit één elementaire kracht, wat bepaald groot nieuws was in het soort milieus als dat van mensen die hun werkzaam leven ondergronds bij het CERN doorbrengen.

Maar toen sloeg het noodlot toe. Sommige collega’s weten het aan de stormachtige relatie met Esther en het feit dat ze na nauwelijks zes weken al getrouwd waren, andere zeiden dat zijn gewoonte om pas om de zesendertig uur een paar uur te slapen aan de basis lag van het malheur, feit is dat twee Chinese doctorandi hem op een morgen uitgedoofd aantroffen, starend naar een bord waarop hij de hele nacht formules had staan schrijven.

Esther kwam met hoge snelheid uit Parijs aangespoord (het jonge paar was weliswaar dolverliefd, maar dat had

zich vanwege het werk niet in samenwonen vertaald) en kon slechts vaststellen dat van de spirituele geest waaraan ze haar hart had verpand, enkel nog de lege huls overbleef. Het CERN had standaardoplossingen voor dit soort *accidents de parcours* en liet dr. Costa onderbrengen in een gespecialiseerd instituut aan de oevers van het Geneefse meer, waar elektroshocks, farmaceutische cocktails en psychiaters non-stop werden ingezet om de gloeilamp in zijn hoofd opnieuw te laten branden. Niemand was ingenomen met deze panne en voor Esther vormde ze een stoorzender bij haar drukke professionele werkzaamheden.

Na vier maanden in de instelling leek het bergopwaarts te gaan met Marc. Hij had eindelijk een vast slaappatroon ontwikkeld, kon zich weer langer dan een minuut op een gesprek concentreren en had de belofte gekregen dat hij binnenkort weer halve dagen in de gebouwen van het CERN mocht slijten.

De dag voor Esther met haar orkest op een drie maanden durende wereldtournee vertrok, kwam ze haar man nog eens bezoeken in het instituut en gleed bij wijze van afscheid bij hem in bed.

De wederopstanding die de artsen dr. Costa met verve hadden voorspeld, werd echter een afknapper vanjewelste: in zijn kantoortje onder de grond liep niets nog als voorheen. Na enkele dagen besliste hij zelf dat het niet meer ging en trok zich terug in de beslotenheid van zijn studio in de Geneefse binnenstad. Bij het CERN dachten ze dat hij terug naar de instelling was en daar gingen ze ervan uit dat hij weer aan het werk was, dus nergens was er reden tot acute ongerustheid. Bijgevolg was er niemand die hem tegenhield toen hij op een ochtend naar het Ritz-Carlton Hotel trok, in een impuls zich dichterbij Esther te voelen, met wie hij daar de huwelijksnacht had doorgebracht, in een suite die voor hen door zijn attente collega's was betaald.

Toen een schoonmaakster hem zonder hotelpasje op de bovenste verdieping aantrof terwijl hij met twee handen en zijn voorhoofd tegen de deur van de bruidssuite aanleunde alsof hij voor de Klaagmuur stond, vroeg ze hem met aandrang om het hotel te verlaten. Hij knikte en liep weg. Maar op het einde van de gang nam hij de trap in plaats van de lift. Het was een van de eerste warme dagen van het jaar in Genève en het schoonmaakpersoneel had de nooddeur naar het dak opengezet voor een frisse wind door de gangen. De schoonmaakster zei later aan de politie dat ze hem nog was nagelopen om zeker te zijn dat hij weg zou gaan en dat ze had geroepen dat het dak verboden was voor onbevoegden. Maar hij was gewoon alsmaar rechtdoor blijven gaan, het dak op. Daar leek hij de balustrade op de rand van het platform niet te willen zien. Het stalen frame dat niet veel hoger was dan een meter, werkte als een hefboom, waarover hij zich katapulteerde en in de diepte verdween.

Mijn grootmoeder leek er een duivels genoeg in te scheppen om mij, elk jaar op zijn sterfdag, opnieuw te vertellen hoe zij Esther uiteindelijk telefonisch in een hotel in Peking had kunnen bereiken, waar dat loeder van een schoondochter haar schier emotioneel had meegedeeld dat ze onmogelijk het orkest in de steek kon laten voor de uitvaart. Dus brandde mijn vader alleen en werd zijn as – illegaal, maar conform een wens die hij jegens enkele collega's had geuit – over het Meer van Genève verstrooid. Ook zijn moeder ging niet naar de crematie, want ze had het hem nog steeds niet vergeven dat hij zonder haar toestemming beneden zijn stand was getrouwd. Daarenboven had ze nog maar enkele maanden voordien haar man verloren en kon nóg een uitvaart er absoluut niet bij.

Gedurende drie jaar hoorde mijn grootmoeder niets meer van haar schoondochter, tot op een dag ergens laat in augustus de bel ging en haar huishoudster 'vreemd bezoek'

aankondigde. Hoe vaak heb ik tijdens de jaren nadien de discussie die zich toen afspeelde, niet opnieuw moeten aanhoren.

Grootmoeder: ‘Wel, wel, wie hebben we hier. Wat verschaft me de eer?’

Esther: ‘Ik dacht dat je het op prijs zou stellen om kennis te maken met je kleinzoon.’

(Om de stilte die toen viel te illustreren, klapte mijn grootmoeder meestal één keer hard de handen op elkaar.)

Grootmoeder: ‘Dacht je dat echt? Wel, dat is dan nu gebeurd, ik wens jullie nog een prettig leven verder.’

Esther: ‘Mag ik alstublieft eventjes binnenkomen? Het is belangrijk.’

Grootmoeder (zuchtend): ‘Goed dan, maar laat je bagage hier maar bij de deur staan.’ (Naar de twee koffers wijzend.) ‘Nog steeds voortdurend op weg naar dingen die belangrijker zijn dan het echte leven, zie ik.’

Vanaf hier varieerde het verhaal naar gelang het publiek dat mijn grootmoeder voor zich had. Nu eens zei ze dat er een halfuur koetjes en kalfjes volgden, waarbij Esther zich verontschuldigde voor het in de steek laten van haar zoon en het jarenlang verzwijgen dat hij haar postuum nog een kleinzoon had geschonken, dan weer begon Esther meteen onbedaarlijk te huilen, haar om vergiffenis smekend. Maar steevast kwam ik bij het vervolg van het verhaal uiteindelijk zelf in beeld.

Grootmoeder: ‘En hij is bijna drie jaar, zeg je? Hij ziet er wel jonger uit. Hoe komt het trouwens dat hij op die leeftijd nog steeds niet kan praten?’

Esther: ‘Hij kan het wel, maar hij wil het niet.’

Grootmoeder: ‘Ik zie het. Het is duidelijk dat jij hem hebt opgevoed.’

Esther: ‘Dat is het hem juist, ik heb hem niet opgevoed. Hij heeft tot vorige maand bij mijn moeder in Le Marais gewoond, aangezien ik voortdurend op reis ben.’

Grootmoeder: ‘Wie doet zijn kind nou zoiets aan?’

Esther: ‘Het was de beste oplossing voor iedereen.’

Grootmoeder: ‘Wás?’

Esther: ‘Moeder woont, sinds medio juli vroegdementie bij haar werd vastgesteld, in een zorginstelling.’

Grootmoeder: ‘Dus je hebt je zoon al die jaren bij een dementerende vrouw achtergelaten, geen wonder dat hij niet kan praten.’

Esther: ‘Dat kan hij wél. En die dementie is bij mijn moeder razendsnel gegaan, jarenlang heb ik er niks van gemerkt. Maar nu kan Max onmogelijk nog naar haar terug.’

Grootmoeder: ‘Zolang je het maar niet in je hoofd haalt om dat kind hier bij mij te dumpen.’

Esther: ‘Waar anders, Madeleine?’ (Snikt) ‘Je wil toch niet dat hij naar de pleegzorg gaat? Daarbij, het is maar voor een maand.’

Grootmoeder: ‘Wat? Meteen een hele maand? Wie zegt dat ik zelf niet op reis ga?’

Esther: ‘Je bent je hele leven nog nooit in augustus weggegaan en in september begint jouw jaarabonnement op het theater en de opera te lopen. Dus dan ga je zeker niet weg. Daarbij, hij is ingeschreven bij de kinderopvang van de basisschool twee lanen hiervandaan, dus veel last zal hij je niet bezorgen.’

Mijn grootmoeder keek naar haar huishoudster, in de hoop dat er steun uit die hoek kwam, maar het toeval wilde dat ik me in de loop van het gesprek aan haar rokken had vastgegrepen, waarna de huishoudster me liefdevol op de arm had genomen. Het enige wat mijn grootmoeder dus van die kant kreeg, was een gelukzalige glimlach van iemand die er naar uitkeek om een maand lang de grauwe en bittere sleur die het leven met dat krenge van een werkgeefster was, te doorbreken.

Toen Esther was opgestaan, vroeg mijn grootmoeder: ‘Voor een maand dus? En wanneer breng je hem?’

Esther: ‘Ik heb zijn bagage daarnet bij de voordeur neergezet.’

3.

De dag voor Makarovs dood kocht ik een pistool.

's Morgens had hij me weer eens naar Duval gestuurd en die had dit keer niet eens moeite gedaan om een schijn van respect voor zijn zoveelste klacht te tonen. Ik begreep er niets van: ik had dezelfde weg afgelegd als altijd, via de grote traphal naar de balie, met mijn hand zoals het hoorde op de albasten trapleuning. Ik was op de bank gaan zitten en had tot drie na acht gewacht. En toch had Duval geen oren naar Makarovs reclamatie.

'Allemaal goed en wel, meneer Costa, maar wat wilt u dat het hotel hieraan doet? Vertelt u meneer Makarov alstublieft dat wilde tortelduiven buiten onze jurisdictie vallen.'

Het was iets na zes toen er wild aan de mouw van mijn pyjama werd getrokken en ik wakker was geschoten. Met de schrik nog in het lijf had ik in Makarovs gezicht gekeken, dat zo'n twintig centimeter boven mijn hoofd hing.

'Costa, er zit een duif in de goot voor mijn raam en ik doe al een halfuur geen oog dicht.' Makarov probeerde met een geconstipeerde vasthoudendheid tranen uit zijn ogen te persen.

Ik ging rechtop zitten en wreef de slaap uit mijn ogen. Makarov had zich in een fauteuil laten vallen en staaarde mij aan als een naakte boeddha. Ik was het stadium allang voorbij dat het frontaal zicht op zijn genitaliën mij nog kon shockeren. Daar in de stoel zat een brok gewezen natuurgeweld, met een door de zon aan het zwembad van Le Royal Sinclair gelooide huid, zilvergrijs kroeshaar op zijn lijf van onder de kin tot op zijn tenen, een torso die nog het meest aan die van een orang-oetan op steroïden deed denken, met een bol gespannen buik die net onder zijn B-cup begon en pas boven het schaamhaar stopte. Ik probeerde me voor te stellen hoe deze vervallen kathedraal er ooit had uitgezien

als het imposante lichaam dat ik in tijdschriftknipsels uit de jaren zeventig en tachtig had gezien en waarvan een paar foto's ingekaderd aan de muren van zijn penthouse in het chique Parijse vijfde arrondissement hingen.

‘Costa, hoe ga ik er in dit helse hotel ooit in slagen om mijn roman af te maken. Er is altijd wat. Als dit zo doorgaat, dan is het gedaan met mijn boek!’ Hij begon met zijn hoofd te schudden, alsof hij nu pas door het inzicht werd getroffen dat hij hier niet op de geschikte plaats zat om te schrijven.

Ik klikte met het puntje van mijn tong tegen mijn verhemelte, zoals mensen doen die met een stuk droog brood in hun hand een paard willen lokken. In de loop der jaren had ik gemerkt dat dit geluid een kalmerende werking op hem had wanneer hij zwaar dronken was of een van zijn paniek-aanvallen kreeg. Makarov had er geen benul van hoeveel moeite het me kostte om mijn kalmte te bewaren als hij dit soort divagedrag vertoonde, dat haaks stond op het mannetjesdierimago dat hij in de media en bij zijn onmetelijke vriendenkring cultiveerde.

‘Kom, kom, meneer Makarov, zo een vaart zal het wel niet lopen, we zijn immers zo goed als klaar met onze roman.’ Ik zocht, in de correcte volgorde, mijn beide pantoffels, legde mijn beddensprei om Makarov heen en begeleidde hem behoedzaam door de dubbele deur die zijn suite van mijn kamer scheidde. Nadat ik hem zover had gekregen dat hij weer in bed ging liggen, opende ik de bovenste la van zijn nachtkastje en haalde er een plastic zakje met twee oranje oordopjes uit. Ik draaide de dopjes tot puntjes. Makarov liet zijn hoofd gedwee van de ene kant naar de andere kant van het kussen draaien, zodat ik de dopjes in zijn oren kon duwen.

‘Probeert u nu nog maar een tweetal uurtjes te slapen, want straks wordt het een heel drukke dag.’

Makarov wees met beide wijsvingers naar zijn oren, als teken dat hij me al niet meer kon verstaan. Dan zei hij, veel

luider dan nodig: ‘Ga nou straks maar onmiddellijk die duivenoverlast met het hotel regelen,’ waarop hij zijn ogen sloot en mij vergat.

Terug in mijn kamer huiverde ik bij het zien van de vette vlek die Makarovs naakte billen op de kunststoffen zitting van de stoel hadden achtergelaten.

Makarov was in zijn privévertrekken een hartstochtelijk naaktloper. Hij vond dat blootzijn zijn vrije staat-van-geest bevorderde. Maar helaas beschouwde hij mijn kamer als een verlengstuk van zijn suite, en mij als deel van het meubilair. Ik had mijn geest er al in geoefend de groteske overvloed aan vlees en vel die me dagelijks te beurt viel, niet meer te zien. Zijn eigen deur hield hij permanent op slot, zodat het hotelpersoneel niet onverhoeds zijn kamer kon betreden. Iedereen die zijn suite wilde binnengaan, moest dat via mijn kamer doen, waarbij ik als een soort portier fungeerde, die bezoekers bij hem aankondigde zodat hij snel zo nodig wat kledij kon aantrekken.

Toen ik gedoucht en aangekleed was, viel er nog ruim een uur te overbruggen voor Duval op zijn plek zou verschijnen, dus begon ik achtjes te lopen tussen de deur van mijn kamer en het raam. Met mijn ogen halfgesloten liep ik in gedachten de nieuwe hoofdstukken na die Makarov me gisteren had voorgelezen. Er was minstens één hoofdstuk dat een behoorlijk stuk naar voor mocht schuiven, waar het meer thuishoorde. Ik keek niet uit naar vanavond, wanneer ik het hem zou vertellen.

Ik vond Duvals opmerking over de duiven nou niet bepaald gepast en begreep niet dat iemand wiens functie het toch was om oplossingen voor de ongemakken van hotelgasten te vinden, zomaar in gebreke bleef. In het verleden had ik al bemerkt dat het bij Duval de moeite loonde om halsstarrig te blijven staan wanneer ik niet meteen mijn zin kreeg, want hij

was zo iemand die confrontaties schuwde als een hond het badwater, dus bleef ik hem onwrikbaar aankijken.

Hij sloot eventjes zijn ogen en leek teleurgesteld dat ik er nog steeds was toen hij ze weer opendeed. Hij zuchtte en schraapte nadrukkelijk zijn keel.

‘Meneer Costa, laat me u een verhaal vertellen dat onlangs tijdens een lunch met de burgemeester ter sprake kwam. In het dorp was er die oude pastorie, ziet u, een gebouw dat al enkele decennia leegstond en dat door het bisdom uiteindelijk dan maar te koop werd aangeboden. De gemeente had het graag gekocht om er de muziekacademie in onder te brengen, maar zoals dat gaat, ging een gefortuneerde Parijzenaar ermee aan de haal.’ Hij liet een pauze vallen, alsof hij verwachtte dat er van ergens achter de balie iemand een paukenslag zou laten horen. ‘Na de nodige verbouwingen, waar naast een nieuw dak ook de aanleg van een zwembad bij te pas kwam, streek de zakenman uit Parijs vorige zomer voor het eerst met zijn familie in zijn nieuw buitenverblijf neer. Dat was tijdens de warmste julidagen. Op de derde dag na aankomst vroeg de Parijzenaar om een onderhoud met de burgemeester. Die zag meteen aan zijn geïrriteerde voorkomen dat er iets scheelde. Nu moet u weten dat de gemeente het afgelopen jaar flink geïnvesteerd had in een nieuwe waterleiding, aan de elektriciteit was het jaar daarvoor gewerkt en dankzij een goed woord van de prefect had France Telecom ondertussen ook voor snelle wifi in het hele dorp gezorgd, dus de burgemeester was echt benieuwd naar wat de nieuwkomer op zijn lever kon hebben. Dat had hij nooit van zijn leven kunnen raden: cicaden!’

Duval trok triomfantelijk zijn schouders op, alsof hiermee alles gezegd was. Toen ik hem bleef aankijken, grinnikte hij: ‘Cicaden, meneer Costa, of krekels, zoals toeristen ze wel eens verkeerdelijk noemen. Kan u zich dat voorstellen? Het gezang van cicaden is met onze mooie Provence verbonden

zoals David met Michelangelo. Er zijn honderden films gemaakt over hun lied, en nog meer chansons. En dan komt zo'n man bij de burgemeester klagen dat hij bij het zwembad niet kan telefoneren door hun *lawaai*; dat hij niet in staat is om geconcentreerd een boek te lezen. De burgemeester, die eerst dacht dat het hier om een grap ging, begon smakelijk te lachen, maar vroeg, toen hij het gezicht van de Parijzenaar rood zag worden, wat die dan vond dat *hij* aan dat probleem kon doen. Het antwoord was absurd: die kerel uit Parijs eiste dat de gemeentelijke diensten zijn tuin, en bij uitbreiding het gemeentelijk park daarachter, grondig met insecticiden zouden bespuiten.'

Duval keek me zelfvoldaan met gekruiste armen aan.

'Maar duiven-, ' begon ik.

'Kunnen wij niks tegen ondernemen,' zei Duval, terwijl hij zijn ogen sloot en zijn hoofd begon te wiegen als een Bollywood-ster.

'*Bon*, belt u dan alstublieft een taxi voor me.'

Van het kwartier dat ik op de taxi moest wachten, maakte ik gebruik om Makarov te wekken en hem te zeggen dat hij alleen zou moeten ontbijten. Aangezien dit de zogenaamd grote dag was waarop hij zich in zijn suite zou opsluiten om zijn roman te beëindigen, zou mijn afwezigheid hem ongetwijfeld niet storen.

In Nice stapte ik de wapenwinkel binnen die de taxi-chauffeur me had aangeraden en kocht er een luchtdrukpijstool en loodjes. De bejaarde eigenaar van de zaak had me verzekerd dat een duif geen probleem mocht zijn voor dat simpele wapen, op voorwaarde dat ik ze tot op een meter of vijf kon benaderen.

*